

Uusi Paradigma
"Mun juttu"

MUISTIO

1.10.2009

SYYSKOKOUS

Aika 30.9.2009 klo 14.15-16
Paikka Lyseon lukio kabinetti

Läsnä	Veli-Ville Varneslahti	puheenjohtaja
	Päivi Tyrväinen	sihteeri
	Heikki Hirvonen	
	Pirjo Hänninen	
	Laila Huttunen	
	Urpo Liikanen	
	Esa Lehtonen	
	Sari Paasonen	
	Matti Nissinen	
	Matti Hämäläinen	
	Jaana Markkanen	
	Rea Helin	
	Veera Svahn	

1. Puheenjohtaja Veli-Ville Varneslahti toivotti osallistujat tervetulleeksi.
2. Tilannekatsaus
  - ✓ Hannu Soini kertoi alkusyksyn tapahtumista ja päivitti osallistujien tietoja siitä missä mennään. Syksyn ideana on koulutuksellisen arkkitehtuurin rakentaminen. Tämä tarkoittaa sitä, että mietimme uudestaan yhteistoiminta-aikoja ja vaihtojaksojen sijoittelua sekä tarjottavia opintoja sekä niiden laajuuksia. Hannu toi terveiset myös ohjausryhmän kokouksesta yhdessä Heikki Hirvosen kanssa. Ohjausryhmän mielestä opintokoordinaattoreiden työhön pitää panostaa, he ovat työkaluja toisen asteen koulutuksen ohjauksessa ja jotka otettava mukaan käytännön työhön.
  - ✓ Toiseksi, opintojen ohjaukseen yleensä yhdistelmäopinnoissa ja pilottien rakentamiseen, opintokokonaisuuksien markkinointiin ja hlöstön valmennukseen on kiinnitettävä huomiota. Kurssien rakentamisen suunta oltava yksittäisistä kursseista mieluummin suurempiin opintokokonaisuuksiin.
  - ✓ Syksy menee koordinaattoreiden sisäänajossa ja yhdistelmäopintojen suunnittelussa. Vuoden vaihteen jälkeen on tarkoitus saada opintopaketit kasaan ja aloittaa markkinointi ja viestintä.
  - ✓ Tiedotusta yleensä yhdistelmäopintojen mahdollisuudesta on saatava yläasteille 8. ja 9. luokkalaisille jo syksyllä esim. vanhempainilloissa ja yläasteen OPO-tunneille. Päivi on esittelystä jo sopinut mm. Rantakylän 9. luokkien Opojen kanssa. Muut yläasteet sovitaan myöhemmin.

- ✓ Sovittiin, että Hannu lähettää Savonlinnan seudulla ja Pieksämäen seudulla koulutuksenjärjestäjien kesken tehdyt kustannusten jakamiseen liittyvät sopimukset malliksi seuturyhmän jäsenille.
- ✓ Käytiin läpi valitut syksyn v.2009 yhdistelmäopinnot:
Kaksoistutkinnon aloittavat v. 2009 43 opiskelijaa (A+L),
- ✓ Lukiolaisia ammatillisessa (L+A) yhteensä 120 opiskelijaa, joista valinneet 42 anniskelupassin ja 78 hygieniapassin. Lisäksi edelleen Lyseon lukiolta on ilmoittautunut 3 opiskelijaa hygieniapassiin jaksolle 5. ja tästä saatava tieto opiskelijoille toteutuuko vai ei hyvissä ajoin. Ammatilliset opiskelemissa lukiossa (A+L) yhteensä 13 venäjän kielen opiskelijaa, joista venäjä 1 valinnut 14, venäjä 2 valinnut 8 ja venäjä 3 valinnut 7 opiskelija. Ammatillisen opiskelijat jotka valinneet toisen ammatillisen koulutusalan opintoja (A+A) yhteensä 66, joista anniskelupassin 46 ja hygieniapassin 20 opiskelijaa.
- ✓ Vaihtojaksoa Mharjun ja Ristiinan lukioissa ei valinnut kukaan. Pirjo Hänninen piti vaihtojaksoidea kuitenkin hyvänä ja toivoi, että sitä kehitetään edelleen. Matti Hämäläinen Ristiinan lukiosta totesi, että pienissä lukioissa vaihtojakso on ainut mahdollisuus ja hyvä vaihtojaksoika olisi 3. vuoden 5. jakso sekä 2. vuoden 4. jakso.
- ✓ Todettiin, että hygienia-, ja anniskelupassien opintoja halutaan lisää lukiolaisille.
- ✓ Lisäksi todettiin, että ensi lukuvuonna Lyseon lukio ja Yhteiskoulun lukio yhdistyvät ja muodostuu suurlukio. Esko Oy:ssä on organisaation muutos myös meneillään ja uuteen organisaatioon siirrytään vuoden 2010 alusta. Nämä luovat toisaalta haasteita, mutta myös mahdollisuuksia suunnitella ja toteuttaa ”Mun juttu”-opintoja syksyllä 2010 sekä seuraavina vuosina.

3. Käytänteitä ja terveisiä muualta Savosta

- ✓ Päivi Tyrväinen ja Hannu Soini kertoivat Iisalmen (Ylä-Savon ammattiopisto) ja (Savon ammatti- ja aikuisopisto)Kuopion ammattiopiston käytänteistä, mitä mahdollisuuksia opiskelijoilla on suorittaa yhdistelmäopintoja L+A, A+L tai A+A tai L+L. Pirjo Hänninen muistutti myös L+ opintojen suoritusmahdollisuuksista. L+ opinnoista lisää seuraavassa kokouksessa.
- ✓ **KUOPION MALLI:** Kuopiossa ammatillinen tarjoaa paljon yksittäisiä kursseja lukiolaisille yhteistoiminta-aikana viikottain 2x4h tiistaisin ja torstaisin klo 13.30-16.30. Kuopiossa on 5-jaksojärjestelmä niin kuin Mlissä ja Pmäellä ammatillisessa ja lukioissa. **Lukion opiskelija** voi opiskella lisäksi kokonaisia jaksoja ammatillisessa (L+A),ovat tutkinnon osia, valita kursseja muista lukioista (L+L), suorittaa lukiokursseja iltaopintoina aikuislukiossa ja suorittaa lukio-kursseja kesäopintoina aikuislukiossa.
- ✓ **Ammatillisen opiskelija** voi opiskella ammatillisia opintoja toisessa ammatillisessa tai toisella koulutusallalla (A+A), yksittäisiä lukiokursseja päivälukiossa tai aikuislukiossa, suorittaa yotutkinnon ammatillisen tutkinnon ohella (keskittyä suorittamaan kirjoitettavat aineet), suorittaa lukion oppimäärä (A+L). Joillekin aloille on räätälöity kahden tutkinnon koulutus yhteistyölukioiden kanssa, joihin haetaan yhteishaussa omilla hakukoodeilla.

- ✓ Kuopiossa on mahdollisuus suorittaa 137 ov:tä neljässä vuodessa, joka sisältää ammatillisen tutkinnon, lukion oppimäärän ja yo-tutkinnon. Mlissä puhutaan ns. kolmesta tutkinnosta.
  - ✓ *Toiseksi*, 120 ov:n ammatillisen tutkinnon 3 vuodessa, johon sisältyy lukio-opintoja 40 ov (Mlissä 35ov) ja mahdollisuus osallistua yo-tutkintoon. Mikkelissä käytetään nimitystä kaksoistutkinto.
  - ✓ *Kolmanneksi*, opiskelijalla on mahdollisuus valita ammatilliseen tutkintoon yksittäisiä lukio-opintoja (A+L) vahvistamaan osaamistaan ja jatko-opintovalmiuksiaan. Lukiossa suoritettavat opinnot hyväksiluetaan ammatillisen tutkinnon yhteisiin, vapaasti valittaviin opintoihin tai ammatillisiin valinnaisiin opintoihin. Mahdollisuus suorittaa myös pelkästään ammatillisen tutkinnon osia toisella ammatillisella koulutusalaalla (A+A).
  - ✓ *Neljänneksi*, mahdollisuus suorittaa kaksi ammatillista tutkintoa neljässä vuodessa.
-
- ✓ **Summasummarum:** Kuopiossa lukiolaisia opiskelee paljon ammatillisen puolen opintoja ja olisi tulossa opiskelemaan enemmänkin jos vain resurssit, tilat ja opettajat riittäisivät. Rakennusala, turvallisuusala, kauneudenhoitoala ja SoTe-hoitoala ovat suosituimmat, joista kursseja lukiolaiset haluavat.
  - ✓ Vaikuttaa siltä, että Kuopiossa panostettu enemmän ammatillisen opiskelijoiden yhdistelmäopintojen mahdollisuuteen ja yleensäkin kaksoistutkintoon?
  - ✓ Yhteistyön edellytyksiä ovat mm. että 1 ov ja 1 kurssi = sama asia, kurssit samanhintaisia, toisen koulutuksen kulttuurin tuntemus on tärkeää.
  - ✓ Kuopiossa toimineet yhteistyössä vuodesta 1995 ja toiminnot/käytänteet rutinoituneita jo.
  - ✓ Alussa nurinaa koska ei tunnettu toisen toimintatapoja ja kulttuuria, asenne-eroja yms., siksi lukion opettajille järjestettiin pienryhmissä ohjattu tutustumiskäynti ammatillisen eri koulutusaloille opettajien mielenkiinnon mukaan. Hyvä idea ja voisi toteuttaa Mlissäkin!
  - ✓ Heikki Hirvonen kommentoi sitä, miksi yleensä yhdistelmäopinnot ovat fokuoituneet kaksoistutkintoon niin vahvasti. Pitäisi olla mahdollista suorittaa myös tutkinnon osia enemmän kuin nyt. Hän korosti yhdistelmäopintojen kehittämistä voimakkaammin, ei pelkästään kaksoistutkintoon johtavaa. Toinen tutkinto ei saisi olla itseisarvo.
  - ✓ Laila Huttusen mielestä lukiolaisilla pitäisi olla mahdollisuus suorittaa enemmän ammatillisia opintoja.
  - ✓ Myös verkko-opintojen mahdollisuuksista ja tulevaisuudesta keskusteltiin.
-
- ✓ **IISALMEN MALLI:** Iisalmessa menossa toisen asteen koulutuksen kehittämishanke Mahisyhteistyöverkosto. Samat mahdollisuudet opiskella kahden tutkinnon polkua kuin Kuopion mallissa. Ammatillisen puolen opiskelijoilla näyttäisi olevan enemmän mahdollisuuksia valita oma yksilöllinen opinpolkunsu kuin lukioiden opiskelijoilla?
  - ✓ Iisalmen malli painottunut kaksois- tai kolmoistutkintoon johtavaan koulutukseen ammatillisille opiskelijoille?
  - ✓ Yhdistelmäopinnot tarjotaan vaihtojaksojen aikana, ei yhteistoiminta-aikaa.
  - ✓ Yhteistyön alku oli hieman hankalaa ja vaati rehtorien ja lukioiden sekä ammatillisen opinto-ohjaajien tahtotilaa yhteistyöhön, laki ja opetussuunnitelman perusteet taustalla edellyttää oppilaitosten välistä yhteistyötä ja soraäänistä ei välitetty. Kahden vuoden soraäänien jälkeen yhteistyö alkoi pikkuhiljaa sujumaan.

- ✓ Yhteistyön alussa tärkeää oli riittävä tiedotus koulujen sisällä ja ulospäin yläkouluihin, kustannusten jakoperiaatteet, yhteinen koordinaattori, yhteistyösopimus kirjallinen.
- ✓ Mahis tänään itsestänselvyys ja koulutyön arkea.
- ✓ lialmessa käytössä 6-jaksojärjestelmä ja vaihtojaksoja voi 1-3 vuodessa. Kurssi/opintoviikko on sama asia ja opintojen hyväksilukeminen/tunnustaminen on yksi avaintekijä.
- ✓ Lukion ja ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelmassa on päällekkäisiä tai tavoitteiltaan ja keskinäisiltä sisällöiltään samanlaisia opintoja. Päällekkäisyys karsitaan hyväksilukemalla toisen oppilaitoksen opintoja. Ammatilliseen perustutkintoon hyväksiluetaan lukio-opintoja vähintään 40 ov. Lukiossa hyväksiluetaan ammatillisia opintoja soveltaviksi kurseiksi. Pakollisten ja syventävien kurssien hyväksilukemisesta on sovittu erikseen.
- ✓ Oma ”Mahis-opo” on myös tärkeä sekä yhdistelmäopintojen opiskelijoille että toimii konsulttina lukion ja ammatillisen välillä.
- ✓ Käytännön toteutus vaatii sen, että jaksojärjestelmä on sama kaikissa oppilaitoksissa. Vaihtojaksoja opiskellaan yleensä kaksi vuodessa ja sen aikana suoritetaan 6-7 kurssia. Vaihtojaksot on sovittu koko opiskelun ajaksi. Opetus kurssitetaan/sovitetaan myös ammatillisessa koulutuksessa ja lukuvuoden aikataulut ovat likimain samat, ja täytyykin olla kaikissa oppilaitoksissa samat.
- ✓ Yhdistelmäopintojen onnistuminen edellyttää sitä, että lukion kurssit voidaan tarvittaessa suorittaa mahdollisimman vapaassa järjestyksessä, itsenäisten kurssien suorittamismahdollisuudet on mahdollista (verkko-opinnot?), kurssitarjottimen suunnittelussa huomioitava MAHIS-opiskelijoiden kurssivalinnat, infot opintojen alussa, kurssikertymää seurattava, henkilökohtaisia keskusteluja vuosittain.
- ✓ Opiskelijoilla oltava molemmissa koulutuksissa yhteistyön asiantuntijat, MAHIS-opon vastaanotot tapahtuvat säännöllisesti eri oppilaitoksissa.
- ✓ Hyviä kokemuksia ovat: koulutusmahdollisuudet ja tarjonta lisääntyneet, koulujen välinen yhteistyö saatu toimivaksi, opojen välille syntynyt tiivis yhteistyöverkosto, oppilaitokset oppineet markkinoimaan itseään ja koko yhteistyöverkosta mm. esittein, messuilla ja vanhempainilloissa, opiskelijamäärät saatu pysymään entisellään tai kasvamaan, opiskelijat ovat tyytyväisiä.
- ✓ Haasteina nousivat esille mm. opiskelu on monille raskasta, kallista koulutusta ja mahdoton järjestää lukion yksikköhinnoilla esim. jos lukiolaiset opiskelisivat vaikkapa jotain metsäalan koulutusjaksoa (kalliit koneet, muutama kone ja turvallisuuskysymykset). Kelan matkatuki ei kata joissain tapauksissa, kaikki oppilaitokset eivät sitoutuneita yhteistyöhön, opetuksen kurssien sijoittaminen vaikeaa ammatillisessa koulutuksessa, pitkän matkan, fysiikka järjestäminen tuottaa vaikeuksia, jatkuvaa seurantaa ei kehitetty tarpeeksi, opojen ja lukioiden ja ammatillisen opettajat saatava motivoitumaan ja sitoutumaan yhdistelmäopintojen kehittämiseen enemmän, kesälukukausi on kuitenkin tulevaisuutta ja tulee tapahtumaan lisälmen seudulla.

4. Odotuksia, tavoitteita, esitteet

- ✓ Esitepohja on valmiina muokattavaksi ja hyviä ideoita ja kommentteja sekä palautteita on saatu. Muokkaaminen tapahtuu edelleen ja toivotaan seuraavaan kokoukseen saatavan

valmiiksi uudenlainen esitepohja. Esitteen on tarkoitus sopia Mlin, Slinnan ja Pmäen seuduilla ns. yleisesitteeksi.

- ✓ Opaskirja ja tarkempi esite tulee sitten, kun opintotarjonnasta ja yhteisistä ajoista ollaan päästy sopimukseen, kuitenkin melko nopeaan tahtiin, että saataisiin yläasteen opiskelijoille vietyä materiaalia syksyllä.
  - ✓ Yhteistoiminta-aikaan esitettiin sitä, että voisiko se yhteistoiminta-aika olla sama kuin urheilukatemian ajat eli tiistaisin ja torstaisin klo 8-10. Asia otetaan esille seuraavassa kokouksessa, kun käsitellään yhteistoiminta-aikoja.
  - ✓ Opiskelijajäsen toi esille näkökulmanaan sen, että lukiossa ammatillisten opintojen ottaminen koetaan jotenkin kynnykseksi vaikka kiinnostusta niitä kohtaan on. Asia on vielä hiekkman vieras lukiolaisille, kun ei ole kokemuksia. Tiedotusta tarvitaan ehdottomasti lisää ja vaihtelu tekee kyllä hyvää pelkästään lukiota opiskelevalle.
  - ✓ Laila Huttunen kertoi kaksoistutkinto-opiskelijoiden olevan fiksuja nuoria ja suuntaavansa tulevaisuuteen.
  - ✓ Peruskoulun opot olisi hyvä saada seuturyhmään mukaan.
  - ✓ Opiskelijafoorumille voisi mennä puhumaan ”Mun jutun”-opinnoista, niin saisi tiedoksi isommille ryhmille. Opiskelijoita olisi kuunneltava enemmän ja lukion sekä ammatillisen oppilaskuntien välille olisi hyvä järjestää joku yhteinen tapaaminen tai kokous, myös Ristiina ja Mharju mukaan.
  - ✓ Enempää asioita ei ehditty käsitellä, joten ne jäivät seuraavaan seuturyhmän kokoukseen.
5. Seuraava kokous pidetään 14.10.2009 Etelä-Savon ammattiopiston tiloissa Taitolassa, Raviradantiellä klo 14.15-16.